

OB KONCU MANDATA OBČINSKE SKUPŠČINE

Tudi v prihodnje krepiti vezi med občani, delavci in delegati

Na prvi marčni seji občinske skupščine so delegati sprejeli poleg poročil izvršnega sveta in upravnih organov tudi poročila o delu skupščine občine za obdobje 1982 do 1986, ki predstavljajo, kot je dejal uvodoma Vlado Beznik, kot je dejal uvodoma pred zasedanjem zborov predsednik občinske skupščine, Vlado Beznik, sintezo ugotovitev in ocen, ki so bile izražene in sprejete, ko je bilo v iztekajočem se mandatskem obdobju večkrat analizirano delovanje posameznih delov političnega sistema v občini. Na zadnji seji zborov v tem mandatu pa so delegati prejeli na klopi, zgolj kot informacijo, tudi poročila posameznih skupščinskih komisij in obeh skupin delegatov za delegiranje v republiško skupščino.

V minulih štirih letih so bili tudi v delu bežigradske občinske skupščine v ospredju skupni in celoviti napor pri snovanju in uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Posebna prizadevanja so bila usmerjena tudi k analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, predvsem problematiki delovanja in organiziranosti krajevnih skupnosti, delovanja delegatske skupščine s poudarkom na delu in vlogi zbora združenega dela, organiziranosti in delovanju samoupravnih interesnih skupnosti združenih dejavnosti in posebej samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje ter samoupravni organiziranosti in delovanju organizacij združenega dela (posebej z vidika dela delegacij in konferenc delegacij). Nismo pa uspeli, kot kritično ugotavlja poročilo o delu občinske skupščine, poglobljeno oceniti delovanje in vloge družbenopolitičnih organizacij v političnem sistemu, še posebej v delegatskem skupščinskem sistemu. Ta obveznost ostaja kot najboljše priložnost za delo v prihodnje, je med drugim zapisano v poročilu.

Posebej velja opozoriti, kot je dejal uvodoma Vlado Beznik, na tiste ugotovitve in ocene, ki bodo osnovale za usmeritve in konkretne aktivnosti v prihodnje. Gre predvsem za utrjevanje delegacije kot temeljnega in ključnega člena delegatskega sistema ter vprašanja razmerij med delegati, delegacijami in delegatsko bazo ter povezovanje delegacij z drugimi dejavniki, tako znotraj temeljnih samoupravnih skupnosti kot tudi širše. Ta vprašanja in posebej razmerja med delovnimi ljudmi in občani ter delegacijo bodo morala zato najti svoje mesto v druž-

benih aktivnostih naslednjega mandatskega obdobja. Skupščino družbenopolitične skupnosti bo treba v prihodnje, kot je dejal Vlado Beznik, bolj razvijati kot najvišji organ družbenega samoupravljanja v občini. Delovni programi skupščine morajo biti svojevrsten družbeni in politični dogovor, ki naj metodološko in tehnično predstavlja skupen program vseh udeležencev odgovornih za delovanje skupščinskega sistema, vsebinsko pa skupen okvir osnovnih dejavnosti v določenem obdobju, tako organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij.

Ena temeljnih usmeritev pa bo tudi vnaprejšnje dosledno uresničevanje ustavne zasnove uveljavljanja posameznih zborov, še posebej z vidika krepitve samostojnega odločanja v okviru njihovih pristojnosti. Odločanje na skupni seji naj bo zato uveljavljeno le izjemoma, kot je dejal predsednik bežigradske občinske skupščine. Ta načela so bila upoštevana pri delu skupščine že do zdaj, še posebej poglobljeno in obširno pa so bila obravnavana ob pripravi sprememb in dopolnitve statuta občine in mesta. V prihodnje bi morali še bolj krepiti vlogo in položaj zbora združenega dela in utrjevati družbenopolitični zbor v njegovi osnovni ustavni vlogi. Poleg tega pa bo treba tudi dosledno uresničevati ustavno vlogo izvršnega sveta in upravnih organov, je dejal med drugim Vlado Beznik in končal, da bi na osnovi teh temeljnih ugotovitev in tistih v silih ter drugih, veljalo pripraviti skupne programe aktivnosti za učinkovitejšo delovanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja. »Če nam bo to uspelo, bomo dali svoj prispevek tudi k skupni kritični analizi stanja in sprejemanju usmeritev za nadaljnje delo,« je dejal Vlado Beznik.

IZ PESTREGA DELA SKUPŠČINSKIH KOMISIJ

Iz poročil posameznih skupščinskih komisij povzemamo nekatere temeljne ugotovitve. Komisija za volitve in imenovanja skupščine občine, ki jo je vodil Marjan Čop, je skladno s svojimi pristojnostmi med drugim ustanovila in izvolila stalna telesa občinske skupščine, operativni odbor za izvedbo enot-

nega programa ljubljanskih občin za gradnjo objektov samoprispevnosti, izvolila je poklicne in nepoklicne sodnike Sodišča združenega dela ter sodnike namestnike, tožilce in njihove namestnike Temeljne sodišča v Ljubljani ter imenovala družbene pravobranilce samoupravljanja in njihove namestnike ter med drugim delo razreševala in evidentirala delegate občine za sklepanje zakonskih zvez pri mestni skupščini. Komisija je pri delu ugotavljala, da se pojavljajo primeri avtomatizma, ko člani komisije povzročajo ljudi, ki jih ne poznajo, zato bi bilo treba v prihodnje bolj temeljito in natančno opredeliti dolžnosti in pristojnosti komisije.

Komisija za zadeve borcev in invalidov NOV, ki jo je vodila Jelka Kutin, je obravnavala vse probleme socialno ogroženih udeležencev NOV. Stalno priznavalnino je v tem štiriletnem obdobju prejelo 665 udeležencev NOV, občasno (štirikrat letno) jo je prejelo 197 udeležencev, enkratno priznavalnino pa 1.549 udeležencev NOB ali vdov padlih in umrlih udeležencev NOB. Pomoč za preventivno zdravljenje, v glavnem za počitniški dom v Banjolah, je v tem času prejelo 504 udeležencev NOB. Komisija dobro sodeluje tudi z dispanzerjem za borce pri bežigradskem zdravstvenem domu, kjer je bil leta 1982 opravljen sistematski pregled vseh borcev.

Statutarno-pravna komisija skupščine občine, ki jo je v minulih štirih letih vodila Jasna Pogačar, se je v tem mandatu, za razliko od prejšnjih, vključevala v razpravo že v fazi osnutka pomembnejših odločkov in drugih normativnih aktov občinske skupščine in ne le v fazi predloga. Angažiranost ter prispevek komisije pri usklajevanju predpisov občinske skupščine, ter pri pravem svetovanju je bil še posebej pomemben pri pripravi in obravnavi sprememb in dopolnitve poslovnik skupščine ter statuta občine in mesta, tako v fazi osnutka kot predloga.

Komisija za družbeno nadzorstvo, ki jo je vodil Peter Zajc, je na svojih 12 sejah obravnavala problematiko gospodarjenja z družbenimi sredstvi, vprašanja s področja urejanja samoupravnih odnosov in medsebojnega razmerja delavcev v združenem delu ter tudi konkretne težave pri delu nekaterih delovnih organizacij. V nobenem primeru komisija ni predlagala občinski skupščini uvedbe začasnih ukre-

pov družbenega varstva. Delavci v obravnavanih organizacijah so poudarili in nasvete komisije sprejemali resno in nastala stanja tudi dokaj uspešno odpravljali.

Komisija za spremljanje uresničevanja družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike, ki jo je vodil Vlado Berglez, je v minulim mandatu obravnavala predvsem obliko vprašalnika o kadrovskem stanju v organizacijah združenega dela, poročila o uresničevanju družbenega dogovora za vsako tekoče leto, informacije o razpisnih postopkih v občini, analizo kadrov na področju mednarodne menjave, uresničevanje družbenega vpliva pri kadrovanju poslovnih delavcev, analizo uresničevanja načrtov zaposlovanja ter poročila o štipendiranju.

Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, ki jo je vodil Bojan Pečenko, je spremljala in analizirala pojave, predvsem tehnokratske in birokratske, ki niso bili v skladu s cilji zasnove zakona. Komisija je opozarjala na neustojne organe in predlagala ustrezne ukrepe. Tako je med drugim opozorila na nezadovoljivo stanje glede usklajenosti samoupravnih splošnih aktov v ozidih z Zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu, s čimer se je seznanila tudi preko informacije Družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana.

Komisija za vloge in pritožbe, ki jo je vodila Jelka Godec, je v iztekajočem se mandatskem obdobju preučila 82 pritožbenih primerov oziroma vlog za posredovanje pri reševanju problemov občanov (51 pisnih in 31 ustnih). Pritožbe so se nanašale na premoženjsko-pravne zadeve, socialno zavarovanje in družbeno zaščito, stanovanjske, gradbene in komunalne zadeve, delovno pravno in druge. Prevladovala so vprašanja s področja stanovanjske problematike. Komisija je 30 odstotkov pritožb ocenila kot neutemeljene, za ostale pa je posredovala pri pristojnih organih. Tako si je komisija prizadevala tudi za ureditev odprtih vprašanih problematike arondiranih zemljišč. Kljub temu pa so člani komisije opozorili, da imajo zelo omejene pristojnosti za učinkovite ukrepanje, saj je komisija zgolj posvetovalni organ, veljalo pa bi razmisлити, naj bi ji bila v prihodnje dana tudi možnost neposrednega ukrepanja na podlagi njenih odločitev.

Komisija za priznanja občine je v minulih štirih letih prejela 65 pobud za podelitev priznanj občine. Upoštevala je pomembnost dosežkov posameznih kandidatov na določenih področjih družbenega življenja in dela v občini je predložila zborom v obravnavo in sprejem obrazložene predloge sklepov za podelitev 22 nagrad občine in 26 plaket občine. Zaradi omejenega števila prejemnikov nagrade občine (vsako leto le šest) in premalo tehničnih dosežkov nekaterih kandidatov na določenih področjih, komisija ni upoštevala četrtine prejetih pobud. Občinska skupščina je sprejela vse predlagane sklepe komisije razen enega za podelitev plakete v letu 1985. V iztekajočem se mandatu je komisija za priznanja, ki jo je vodila Danica Telban, predlagala tudi spremembe odloka o priznanjih občine in oblikovala njegovo prečiščeno besedilo. Med drugim tudi v smislu ukinitev denarne nagrade in vrednosti ostalih nagrad občine ter za poenotenje njenega obsega. Komisija za oblikovanje skupščine občine, ki jo je vodil Boris Burdych, si je v minulim obdobju predvsem prizadevala, da bi se politika odlikovanja uveljavila kot sestavni del kadrovske politike in da bi odlikovanje prejeli tisti, ki s svojimi delovnimi rezultati, aktivnostjo in zaslugami izstopajo v okoljih, kjer delujejo in živijo ali pa so aktivno vključeni. To pa z drugimi besedami pomeni tudi, da bi morala delovna in življenjska okolja v bodoče predlagati za državna odlikovanja tudi mlajše delavce, saj se je komisija neredko znašla v zagači, ko je morala kandidatom sicer dolgem delovnim stažem in zaslugami, a še neodlikovanim, podeliti nižje odlikovanje, kot bi ga sicer zaslužili. Komisija je obravnavala 683 pobud za odlikovanja posameznikov in 8 pobud za odlikovanja organizacij združenega dela oziroma društev ter podala 283 mnenj k pobudam. V tem obdobju je bilo v občini podeljenih 445 odlikovanj. Največkrat Red dela z srebrnim vencem (v 192 primerih), samo po enkrat pa Red jugoslovanske zastave z zlato zvezdo in Red za vojaške zasluže z zlatimi meči. Dosežen je bil velik premik pri odpravljanju avtomatskega predlaganja za odlikovanje ter z ve-

DELEGATSKA POPOTNICA

LIZA JUHAS, zbor krajevnih skupnosti

MIRKO JERMAN, družbenopolitični zbor

IVAN JERAN, zbor združenega dela

NIKO ISAJEVIČ, zbor krajevnih skupnosti

IVICA KOGOJ-MARJANCA, družbenopolitični zbor

STANE HABIČ, zbor združenega dela

Redno na sestanke!

Kaj bi svetovali svojim naslednikom, smo vprašali delegate na zadnjem zasedanju občinske skupščine. Nekateri se bodo poslovili od delegatskih klopi, drugi bodo z odgovornimi, težkim in včasih tudi brezplodnim delom nadaljevali. Vsem pa bodo še kako dobrodošle izkušnje, ki so jih delegati nabrali v iztekajočem se tretjem mandatskem obdobju.

LIZA JUHAS, delegatka krajevnih skupnosti 7. septembra: »Za menoj sta dva mandata. Reči moram, da smo delegati velikokrat uspeli s svojimi predlogi in zahtevami, veliko želja pa je žal še ostalo našim naslednikom. Za našo krajevno skupnost pomeni pravkar začeto petletno obdobje možnost in obljubo, da bomo vendarle dobili zdravstveni dom in urejeno parkirišče, morda pa celo pošto in lekarno, ki jih potrebujemo. Bodočim delegatom bi zato svetovala, da se bolj resno udeležujejo sestankov in bolj zavzeto, kot je to uspelo nam, preberejo delegatska gradiva. Poleg tega menim, da bi moralo občinsko vodstvo utrditi zaupanje med delovnimi ljudmi in občani.«

MIRKO JERMAN, delegat občinske organizacije ZDB NOV: »Delegatom v naslednjem mandatu želim, da bi bolj redno prihajali na seje zborov. V družbenopolitičnem zboru smo bili velikokrat na meji sklepčnosti. Predlagal bi jim tudi, da se že od vsega začetka resno lotijo tega odgovornega dela.«

IVAN JERAN, delegat delegacije kmetov: »Delegati bi morali biti v prihodnje bolj vztrajni v svojih zahtevah in bolj odločni pri njihovem uveljavljanju. To nam velikokrat ni uspelo. Kljub temu smo dosegli uspehe pri sprejemanju planov, kjer je bilo naše mnenje velikokrat upoštevano. Sem samostojni kmetovalec in vodstvo delegacije mi je pobralo precej časa, najmanj deset ur mesečno. Najhuje je to, da konferenca delegacij ni bila vedno sklepčna, zato sem imel še več dela. Mislim, da bi morali tisti, ki so prevzeli to dolžnost, bolj resno delati. Ker bom delegat še naprej, mi bodo te izkušnje tudi koristile. Naj na koncu pohvalim še strokovne službe občinske skupščine, ki so nam zelo pomagale pri delu.«

NIKO ISAJEVIČ, delegat krajevnih skupnosti Urške Zlatar: »Bodočim delegatom, med njimi bom tudi sam, bi predlagal, da izpeljejo spremembo v postopku delegiranja iz temeljnih okolij tako, da bi vsak delegat potreboval za obisk skupščinskega zasedanja tudi pismeno zagotovilo vodje konference delegacij, da je bila njihova konferenca sklepčna. Prepričan sem, da je marsikatero zasedanje zbora nezakonito, ker prihajajo nanj delegati z nesklepnih sej v svojih okoljih. Zato tudi ne morejo kakovostno razpravljati niti veljavno glasovati. To pa je slabo tudi zato, ker omogoča odločanje v neformalnih skupinah ali celo manipuliranje.«

IVICA KOGOJ-MARJANCA, delegatka občinske organizacije ZDB NOV: »V iztekajočem se mandatu me je najbolj motilo, da smo dobivali precej materiala še na delegatske klopi tik pred zasedanji. V tem času pa je bilo nemogoče prebrati naslove, kaj šele celotno gradivo. Tako sem se velikokrat odločala po intuiciji, kar pa se v prihodnje ne bi smelo dogajati.«

STANE HABIČ, delegat konference delegacij DO Belinke: »Še bom delegat, zato se bom v prihodnje zavzemal predvsem, da bi konference delegacij za zbor združenega dela iz različnih organizacij združenega dela sodelovalne med seboj. Tako se ne bi več dogajalo, da smo delegati le glasovalni stroj, ker se pač na vsa področja ne spoznamo, ampak da bi se za vse seje in teme na dnevnih redih bolj pripravili.«

Nov občinski statut

Spremembe na podlagi kritične analize/ Gradiva že tri tedne pred zasedanji

Marca je bežigradska občinska skupščina zasedala dvakrat, obakrat še v stari sestavi. V začetku meseca so delegati vseh treh zborov med drugim sprejeli občinski statut, obravnavali predlog mestnega statuta, sprejeli poročilo o delu skupščine občine v obdobju zadnjih štirih let ter poročilo o delu izvršnega sveta skupščine občine v obdobju med marcem 1984 ter februarjem 1986 in o delu upravnih organov in strokovne službe v letu 1985. Poleg tega so sprejeli tudi proračun občine za letošnje leto.

Ob obravnavi občinskega in mestnega statuta in poročil je uvodoma pred zasedanji zborov spregovoril Vlado Beznik, predsednik skupščine občine. Med drugim je dejal, da smo vprašanjem uveljavljanja in delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja doslej v občini namenili precejšnjo pozornost tudi v luči obravnave kritične analize delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki je v celoti ocenila delovanje političnega sistema in ponudila dovolj konkretne usmeritve, kaj storiti za utrjevanje in nadaljnji razvoj ter učinkovitejšo delovanje vseh delov političnega sistema. Spremembe in dopolnitve statuta občin in mesta Ljubljane sovpadajo z razpravo o kritični analizi ter z usmeritvami in spremembami v političnem sistemu. Zato se upravičeno za-

stavlja vprašanje, kot je dejal Vlado Beznik, zakaj se lotimo sprememb statuta zdaj, ko bodo skladno z usmeritvami kritične analize potrebne že nove. Zato je treba poudariti, kot je nadaljeval Vlado Beznik, da vse te spremembe, ki jih nakazuje kritična analiza, ne bodo lahke izvedljive niti takoj opravljene. Eno takih vprašanj je gotovo sprejeta ocena o pretrganem normativizmu ter neusklajeni in neracionalni zakonodaji, s čimer so se soočali tudi pripravljavci besedil obravnavanih statuta.

Novi statuti so zato, kolikor je le mogoče, razbremenjeni nepotrebnega ponavljanja ustavnih in zakonskih določil. Vprašanje, ki ga bo treba še posebej obravnavati, pa je, koliko občina kot skupnost družbenopolitična temeljno uresničuje svojo ustavno funkcijo kot najvišji organ oblasti in samoupravljanja v občini. Če je v praksi bolj izpostavljena oblastna funkcija, se moramo, kot je dejal Vlado Beznik, vprašati, zakaj je temu tako. Vsa ta vprašanja pa so še posebej zanimiva za Ljubljano – mesto kot posebno družbeno politično skupnost. Nova statuta, tako občine kot mesta, predstavljata tudi prispevek k reševanju vprašanj, kakšne so možnosti in kakšen je družbeni prostor, v katerem družbenopolitične skupnosti uresničujejo svoje pristojnosti skladno z razmerami in pogoji.

Odnosi med občinami in mestom so v statutih obravnavani tako, da v mestu enotno opravljamo tiste pravice in dolžnosti, za katere se skupno dogovorijo delovni ljudje in občani v vsaki in v vseh ljubljanskih občinah, je dejal Vlado Beznik in končal, da je bilo delo v zvezi s spremembami in dopolnitvami statuta koristna in pomembna aktivnost, ki praktično pomeni že delovanje v smeri uresničevanja temeljnih usmeritev kritične analize.

Na zadnjem skupščinskem zasedanju v tem mandatskem obdobju, ki je bilo 27. marca, so delegati sprejeli tudi spremembe in dopolnitve poslovnik skupščine občine. Novi delegati bodo tako kot popotnico za uspešno delo v naslednjem mandatu prejeli tudi posebno edicijo, ki bo vključevala statut občine, poslovnik skupščine občine in vse tiste občinske odloke, ki so potrebni za nemoteno delo in odločanje delegatov. Poslovnik konkretizira določila statuta občine, poleg tega pa vsebuje tudi povsem nov del – delo predsedstva skupščine v vojnih razmerah in številne redakcijske popravke. Med novostmi je tudi določilo, za katerega so se v minulih treh mandatih delegati že večkrat zavzemali in ki pravi, da bodo morali v prihodnje delegati prejemati vabila in gradiva za seje zborov že tri tedne pred zasedanji in ne dva tedna prej, kot je to veljalo doslej. Tako bo za razpravo v temeljnih sredinah ostalo več časa.